

EVALUATIE TEMMEND TERRAS STRATUMSEIND

HET DOEL

GEBIEDSTRANSFORMATIE

Vernieuwend terras verbetert de sfeerbeleving in de straat, met als gevolg een positieve verandering in het gedrag van de gebruikers:

- + meer gezelligheid & verbetering sfeer
- + meer dagfunctie en variatie in aanbod
- + meer divers publiek
- + minder overlast
- + minder criminaliteit
- + minder hufferigheid

ontwerp terras Aart van Asseldonk | investering Bistro Calypso | projectleiding Stad & Co
cofinanciering bkkc & MRE | productie Bax Metaal | plaatsing september 2017

DE ERVARINGEN

interviews eind 2019 met ondernemers, politie en horecastewards Stratumseind

GEZELLIGHEID

uitnodigend | positief effect op gezelligheid en uitstraling | wekt vrolijkheid op | springt eruit | gemoedelijke sfeer op het plein | faciliteert wederkerig vertrouwen tussen ondernemers en bezoekers | nodigt uit tot gebruik van en investering in het gebied | het staat netjes | de straat oogt minder kaal en leeg

PUBLIEK

een doelgroep van 25+ is naar Stratumseind getrokken | meer mensen naar de straat op andere momenten van de dag | gemêleerd gezelschap | bezoekers geven aan een afstand te ervaren tussen Stratumseind en het centrum

AANBOD

de *food* kant is uitgebreid | voornamelijk diner | Valenzia | Goyvaerts | Mis Amores | El Puente | lunch is nog een brug te ver | naast nachtfunctie nu ook avondfunctie | Belgisch Biercafé Eindhoven | dagfunctie alleen in de zomer met terras | gebied rondom terras transformeert richting droge horeca | 2 B&B erbij

VEILIGHEID

nauwelijks vandalisme op het terras | incidenten beperkt, ook tussen 04:00 en 05:00u | verruiming van openingstijden creëert spreiding van drukte en probleemgedrag | geen dempende werking op criminaliteit | het terras als positieve hangplek in de nachtelijke uren: jeugd is meer zichtbaar dan in een steeg | negatieve hangplek: politie wil dat (lastige) bezoekers na sluitingstijd Stratumseind zo snel mogelijk verlaten | in geval van meer terrassen wordt het bewaken van veiligheid volgens de politie lastiger | robuuste en vaste elementen van het terras niet gebruikersvriendelijk voor personeel en bezoekers

KANSEN EN IDEËN M.B.T. GEBIEDSTRANSFORMATIE:

- **Externe communicatie:** zet Stratumseind nog meer op de kaart | verbinding met centrum | publiek dat door de stad loopt, heeft niet het gevoel dat er hier overdag ook iets te doen is | ervaren afstand
- **Look & feel** het oogpunt en doel van het project was een uitnodigend terras | terras toch als te strak & te steriel ervaren | vanwege regelgeving voorbij gegaan de romantiek van vrijheid - speelsheid - eigen invulling - creativiteit | juist als je de kwetsbaarheid naar voren brengt, verander je de mentaliteit | tip: een toekomstig terras meer beweeglijk en flexibel maken
- Kracht van verschillende projecten **bundelen** en ruimte creëren voor innovatie | betrekken van de creatieve sector en onderwijs | meten is weten | evaluatie van straat door gebruikers | Stratumseind als woonkamer | aansluiting op aanpak glas, fiets en plas | campagne 'doe je dat thuis ook?' hieraan verbinden
- **Placemaking** van het plein: organiseer een ondernemerssessie | plein als centraal punt | het plein nodigt uit | het plein is van iedereen | het plein als startpunt van... | veel creativiteit en mogelijkheden | maximaal benutten | tip: ga nog in gesprek voordat de herinrichting plaatsvindt
- Flexibele **openingstijden** | niet slechts één ondernemer met nachtvergunning | spreiden van de druk op bepaalde tijdstippen en locaties | mogelijkheid verkennen voor verschillende openingstijden
- **Venstertijden** laden en lossen: weekenddagen | zondagmiddag | draagt bij aan de mogelijke dagfunctie van Stratumseind | men zit en eet niet graag tussen de vrachtwagens | frissere uitstraling
- Wie is er **verantwoordelijk** voor het terras als het 's nachts blijft staan? | ondernemer | portier | politie | horecasteward | meer duidelijkheid en eigenaarschap omtrent dit thema

WAT HEBBEN WE VAN DIT TRAJECT GELEERD?

- Wees **meer inclusief** | betrek de hele straat bij een vergelijkbaar project | creëer draagvlak | is de hele straat gezellig, dan draagt het bij aan minder hufferig gedrag | hoe meer, hoe beter | alle ondernemers (financieel) ondersteunen draagt bij aan meer gelijkheid
- Verlies de **WHY** niet uit het oog | voor de één ging het om "gewoon een leuk terras", voor de ander ging het om *designing out crime* | veel verschillende belanghebbenden | overkoepelend hetzelfde doel nastreven gekoppeld aan de gebiedsvisie | je moet het niet groter maken dan het is | belangrijk om regelmatig terug te gaan naar de basis | hebben we het doel samen nog helder?
- Maak een duidelijk **communicatieplan** voor alle doelgroepen | voor horecaondernemers op Stratumseind niet altijd duidelijk wat er plaatsvond | rol van de gemeente niet helder | al vanaf het eerste stadium zoveel mogelijk belanghebbenden meenemen in het proces
- Het nastreven van **duurzaamheid** | ook in de voorfase al goed onderzoek doen naar mogelijkheden qua duurzaamheid | het terras begint nu fysiek al te slijten | duurzamer product in de toekomst

KORTOM

Positieve ervaringen qua sfeerverbetering en aantrekken van nieuwe doelgroepen. Temmend Terras maakt onderdeel uit van een gebiedstransformatie naar meer droge horeca aan die zijde van Stratumseind. Aandachtspunt is veiligheid rond sluitingstijd en het terras als hangplek, en tevens zijn toekomstige maatregelen voor gedragsverandering bij bezoekers van belang. Het traject heeft belangrijke lessen en inspiratie opgeleverd voor toekomstige projecten op Stratumseind.